

Bréfa- og málasafn Benedikts Sveinssonar 1911-1925, seinni hluti

Bjarni Benediktsson – Benedikt Sveinsson – Ingvi Hrafn – Gustaf Freitag – Bjarni Jónsson frá Vogu

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Benediktarskjöl
Askja 5-14, Örk 1

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

til hins fyrirheitna lands. Nu em þu sjálfur
hingað kominn til þess að leggja þessa þjót undir
drottinn minn.

Alit var opert og kymdi Gasfrættur Klyffatan
hest þar ^{í þessum} ígættum og batt við stólpa, tók lestur
sekkinn og bar hann inn í hofann. Steinn ^{svinninn} ~~hann~~
hlýr geisli ástar og umhyggju ís augum Vínfrétt.
„Hvat sagt fylgdarmatur þú, er svo óvingjarnlega
skildist við okkur?“

Munkurinn svaraði nýjðri röddu: „Erfitt varð mér
að ná fundi hans. Sögðu hristkarlar mér að smanta brott.
Loks gerst þú einn þeirra fyrir benactað minn að vísa mér
til gistingar einnar, þar sem hann setti hross sín í tengsl
þar er hann vill brott reka. Þúttu þu hann orð þín
en hann hlýddi ófús á. „Aldrei heftu þu gerst leistiðumastur
herra þíns, ef þu heftu vitast erindi hans. Enginn kann
vil þu hafa fyrir leistiðumastur minna, hvorki armhverf né frakka
silfur. Enginn gleði er mér að þakklátsemin hans, og engri vel-
vild skal hann bresta við frá mér, þótt hann kemmi eftir
að leita“. Þessum orðum mælti hann og stóð frammi fyrir
mér sem Turnus, hinn dinnmælti kapersi, er Virgilius
hinn rómarverski segir frá, er hann reis upp gegn Aneas
Könungi.“

„Þinn Aneas Konungur hefur eigi armað vopn á hinn
brylta kapersa, en góðan vilja að versta honum og öðrum til gagns“,
svaraði Vínfréttur hlýðandi brosand. „En bið þú þess, að okkur
verði þess antin.“ Vínfréttur gekk að þortum, leigði þessu, og

leðursekknum, tók þar úr kistil gjörðan affisk, og fekk klerki sítan sekkinn og malti: „Væðvert þú þetta, Meginhartur, sem sjáaldur augna þinna; því að í honum eru þeir heilagra manna, og auk þess Kaleikar og Klast til Kirkjunnar þeirrar, er við munum hér byggja.“ Meginhartur leit stórum augum á biskup og á ílátit, þar sem í varn dýrgröfnir, en Vínfréttur bentí sveininn og hurfu þeir sítan báttir úr Kofanum.

× Biskup gekk hart til hús þess, er var úti við skógarbrúnnina, en Gættfréttur fór með honum og leynði hestinn. Þegar komist var upp í hólinn nam Vínfréttur stöð og malti klökkum róni: „Skjótar en mig vart þetta þú stund brott að höndum, systur-sönnur minn, er ég veit að senda þig til heistings um erfista vegi. Legg þú þinn þann í þetta, sem ég ann mest, og bið þú gott að fyrirgefa mér, er ég er svo óhyggjufullur um sendimann í þess þjónustu.“

„Freyt þú mér, fátir,“ malti Gættfréttur.

„Elytja skalt þú Þræcki Lorbakannungi svar við þess, er hann spurst mig. Spurninguna fætt þú og svarið veistu.“

„Veit ég við, fátir.“

„Þú skalt skalt og verða Ingvi-Þrafnu þínum hestna fulltingi þitt til þess að leysa þína hesteknu mann. Hét þú þess, þá er ég lá við gróf þins frakkneska manns, að leggja þig í þessa brattuför. En illviljastur og skapbráttur er hann maður, er ég vil þú til þess að svara við

til handa úr eynd vorri. Þá kom biskupur sál-
 hjálparinnar yfir mig, rann hann sem eldur um
 limi mína, svo að ég hljóp í fatur, og fór um mig
 ölli og umratur. Því að mér var birt, hvað þjága-
 ma mannkyninu, niðr ~~af~~ fyrir himna azalausa
 og ný samneining þeirra, er handskapsast. Horft
 er drottinvald Ránverja, en í Róm býr himn
 guthraddi eftirmatur postulama. Hann skal verða
 yfirdómari yfir hug og samvisku alþra manna
 og hann skal verða jarl himnakanungsins yfir
 alþi jörðinni. En við skulum þjónna þessum alþi
 í trínálinum, svo sem við þjónnum konungum
 og jörðum í veraldlegum hlutum. Mitt hlutverk
 er að leita allar þjótir í þjónustu hans, Frísa,
 Sagsa, Ketverja, þjörnga og villiflokka þá, sem Vinður
 nefnast, ef drottinn vill vera mér náttúr. Því
 drottins míns vil ég þeim öllum veita. Vil ég að
 trín verði öllum þjótum á jörðinni til blessunar, og
 fyrir því minn ég kenna þeim, að einn gott ráði yfir
 þeim, völdugur höfðingi í borg himninsins, en hér á
 jörðu sí biskupinn í Rómaborg jarl og sí hann drottnari
 alþra völdugur og virtulegur. Samfeld skal kunninginn
 vera hér á jörðu og samfeld hljótnin, svo að samfeld
 verði og ástini. Til þess hefi ég kent Frísun og Ketverj-
 um Kristindóm, til þess fór ég til Rómaborgar og fell
 í kné og hét fyrir þáfarum og þét því, að ég mundi verða
 þjónustumaðurinn gott og til þess gengi ég hér einn

þeir, sucin, yfir illgresi þessara óðrardala. Því að uppsötu vil ég eynda heimsins og bota þeim öllum sálshjálps, sem min eiga við hönnungar að lífa. Þetta band drottinn mér að gera á Kvalanótt þeirri, er ég nefndi."

Ungrmennit Kysti með lotningu á hönd honum, en Vínfrætur tók hönd hans og mælti með meiri ró: "Þú ert eftirlátit mitt, þú ert unglingur að aldri en spekingur að viti, þú ert mér frítt og fjar hug-arrir dylt í fyrir þér. Eigi eru þeir heitingjar, sem valda mér mestum marðnum, heldur á ég þar mest að vinna, er ég gæti vinst hjálpar. Verri illfa bygg ég þá vera Frakka, er Kallast Kristnis og biskupa þeirra, hína siltanum glapsaseggi, er hver þeirra fjandskapast við alla aðra. Vörtulegur maður er biskupinn í Rómaborg. Þó leit hann til min sem var í frárita, þá er ég gekk fyrir hann og sagt honum að hann yrði að verða yfirdrottinn allrar trúar í manneimni öllum oss til bjargar. Mikil eigin-germi er þar og græði í veraldarvöld; en drottinn sá er ég hafi gengið á vald, mun veita mér fullkingi til þess að sigrast á fávistku hinna völdu og á þjóðku þessara síðharða villimanna. fylg þú mér því sonur, til heitingjans og lísk upp hlustum þínum og heyr á leitinni, þar sem þér er marðnum að vita. En er þér komur á það þú, er Krafnagarður stótu á, þá fót í móti þeim tengel ~~istandur~~ þessum ölmra hesta. Á einum þeirra

sat Ingvi-Krafn, en á áttum húskafl hans. Vínfredur gekk í veg fyrir þú, svo að hestur Ingvi-Krafn, ökyrtist; en hann sveigst hestinn sterklega til hlyðni og státnamandið rítt fyrir framan biskups. „Kennur þú sjálfur mér til safar?“ mælti Ingvi-Krafn reidu-lega. „Óheillastund var það, er ég hét þér þjórnstu minni.“

Vínfredur svaraði og mælti: „Óviturlega fer þeim manni, er rætt í slíka för sem þú og hefur ferd sína með formálingum.“

„Þinna fararheilla æski ég eigi, Kristni maður, mun ég kenna að afla mér betri verndar, en ták þitt veitir.“

„En þútt þú af heimsku þinni vörðir til hild heilaga ták, þá treysta þvi þú margir þeir, er nú bera hand- fjötra í sorbaksorpi. Gæt þú til að eigi verð þú þin árang- urslaus, ef þú smávar drothinn himinsins, þann er Kristni með lifja.“

Ingvi-Krafn vildi keyra hest sinn sporum, en stóð nú víð og horfði svipdimmur framundan. „Stíll þú ofan þinn“, mælti Vínfredur enn. „Fara skulu hyggja ráð undan hvatlegri dád. Þarft eigi að fyrirhita orð min, þótt ég sé þér óvelkominur. Stíg af hestinum Ingvi-Krafn, ef þér er samleyst ant nú að leysa konuna.“

Svo var sú áttorun öflug að þyrmygum hljópi af hesti sínum og fékk húskaflinum samman.

„Seg mér stíð þú, er þú vilt víð mig bala, ökyrtist þú?“

því að jarðin brennur undir iljum mír." Vinfastur fór
 með himn ískólinumsta manni afsíðis og mælti: „Svara
 þú einni spurning minni, ef þér líkar svo; er þú rúm-
 in af gáttum vilja og sárrí áhyggju fyrir hinum her-
 leidda mönnum. Hefir þú meturðis lausnargjald
 slíkt, er Hræður þiggur? Eftir vartir þú, að þér
 mundi átrúast að rana krumnum og börnum
 úr herbitum Lóba?“

Ingvi-Hrafn svaraði og mælti: „Sá er fer í rannin-
 gali tekur rannfengjum með þeim hatti, er best hentar.
 Kunnist íg óþekkur inn, reyni íg að ná þeim brott með
 leynd.“

„Þú sagðir mér að þér þyrningur hefst gert fríð
 við Lóba.“

„Eigi eg, því að eg lá í sárum.“

„En öldungar þjófurinn hafa og heitid fristinum
 fyrir þína hönd.“

„Ráðit hefir Hræður eitinn, er hann gerstist þann
 maður gistivinar minns. Hver má ámala mér, þótt
 íg hefni vinar minns?“

„Landar þínir munu speyrja, hvort þú sért víg-
 atili eftir þinn látna, þar sem þú ert þyrningur, en
 hann var Frakkur.“

Ingvi-Hrafn þagði við.

„Hvernig fer, ef landamaravertir Lóba njósna um
 fertir þínar? Við munu landamara síðir þeim kunn-
 in og munu þeir minn óttast hefndir af Frakkum. Því

huggið er að þeir munu og gjást að þeir verður ómáttugt
að leysafangana, nema í fríst sé."

"Vita skaltu þú, þótt mér sé ógúft að segja," svar-
aði Ingvi-Krafi dimmur í bragði, "að ég ætla mér að
selja hross þann, er þú sér hér, og afla mér svo lausn-
argjalds. En nokkur þeirra matley þess að þann þessi
Kunningsáttul. Örist er, hvort Haraldur kaupir hestana
sjálfur, því að ég óttast að græð hesta sé í þjófabali
hans eftir þína sístustu ránsför. Munu ég því mi-
reka hrossinn til Erfivats, þar sem hin mikla kaupstéfa
þjatar minnar, og freista hvort ég fa fyrir armþönd eða
frakknekt silfur. En jafnan er reyðarsala tvísyn.
Þar er áhuggjulefni mitt og Kvist."

"Munt þú mega sveigja vilja Slavans með nokkur
áttu verð?"

"Með rautu dvergagulli og silfri, haglega slegna,"
svaraði Ingvi-Krafi skjótt. "Það mætti þinn lítillát-
legi maður ei standa. En slíka Kunningsrípi eiga
þýringar eigi."

Vínfredur tók upp stokkinn og lauk upp og tók
þar úr bikar mikinn, var hann úr silfri utanverður
en úr gulli hið innra og var vírlaufasveigur um hann
utan og upphleyftur mannamyndir. Var bikarinn mjög
haglega ger. "Kanninn er sá úr Kunningsfjárhreinu og var
sá Kunningsborinn, er fékk mér hann í hendur. Huggur
þú þessa grip nágilegt lausnargjald fyrir hin hertönu
börn?"

„Aldrei sá ég fyr svo hazlega gertan hlut af manna höndum," mælti Þyringurinn og skín aðdáinn ís augum hans, „næm bönn ís silfri ganga umhverfis bikarinn svo sem þau væri lifandi." Þyrirvarð hann sig mið fyrir forvitninn og mælti af meiri stillingun: „Þúkur gripur er smítt lausnargjald."

„Blessatur verti þú sá dagur, er ég fékk bikarinn," mælti Vínfrestur.

En aftur brá dímum skugga yfir ásjón hins unga hermanna, rétti hann bikarinn stórlátlega frá sér og mælti: „Haf þú sjálfur bikar þinn, slagi iðlendingur". Át svo mæltu áttast hann sér til heita sinna.

En Vínfrestur hélt um arm hans og mælti: „Hugsa þú eigi, Ingvi-Krafa, að ég hyggist minna mega kaupsa minnattu þína fyrir gull og silfur. Sjálfur hefir þú neitað að taka leifböglum. Væris þú eitth af bönnum hins mikla guds, þú mætti ég gefa þér þenna smíttgrip til kristilegs góðverka. En þú hefir látið mig verða áskynja um ástríðu þína. Ekki skalt þú fara með hinni þakkaðu eðna mey heim til þín og gera hana að ambátt þinni. Henni og hennar átt gef'eg bikarinn, og verði hann henni til gjargar, þú kemur hún aftur fjálskona og slíkt hið sama þér áttir, sem þér áttirast að leyfa. Sá er minn vilji. En fyrir sakir hinna fjötrustu bið ég þig að gera kaupin og flytjir þú síðan til þeirrar verndar, er þér kjósa sér."

„Þú vilt hendirinn af höfðu og eigi ég," mælti Ingvi-Krafa.

af mátt.

„Eigi legg eg fram lánargjaldit, né heldur þú. Minna á eg en þinnir fátækustu landar þínir. Eigi er eg annað en sendibæð gott Kristinna mamma og er silfrid úr fjárhirslu hans.“

Hermaðurinn leit óttaleginn á hinn skínandi málmi: „Lát þú bixarinn í stókk sinn, því að eg óttast að illir töfrar fylgi slíkri gjöf.“

„Það er og eigi mitt ráð að þú farir sjálfur með lánargjaldit,“ mælti Þínfræstur enn, „því að eg þarf og að senda sendimann til Hræðs í erindum Þrakkakunnings, Götfred systursan minn. En þú skalt hafa oot fyrir ykkur um lánargjaldit og bit eg þig að leyfa sveininum að ríða með þér og vil eg að þú heitir mér því sjálfur að sjá vel um hann.“

„Víglegsur eru til þorps Hræðs en brata verður fyrirmin. Er eigi hattulanet að fara skyndiferoti um fjöðlin, hversu má eg verja sveininn hattum?“

„Þú hefir reynt þol hans og veist að hann er eigi veill“. Trúi-Krafn leit á Götfred, er helt í hann inn á hesti biskups; vart hann vinsamlegri á yfirbragt. Hann hugaði málit. „Tím er það,“ sagði hann loks, „að þú vilt stjóra vilja mínum og gera yfirbæðari minn. Veit eg eigi, hvort það er ^{mér} til góts, ef ég geri að þínum skapi, en eigi mundi ég gera það, ef ég ekki einn hlut að máli. En kann sé ég sitja í þaldánni og slá höndum.“ Hann tók við þessu málit og mælti:

„Því heiti er að vera sveininnum svo sem hann
 var einn af vinnum mínum.“ Tóku þeir handsöl
 á því heiti. Ingvi-Þrafn skundast því nest til lestarar
 sinna og sagði mönnum sínum fyrir og lét ^{þeir} ~~hann~~ ^{þeir} með
 hestana ~~þessa~~ heim aftur til bazarins. Næstan
 því fór fram salastí Vinfréðs hljástega við
 sveininn og lausti hendur í höfud hann, en
 sárum sorgarsveipi brá yfir hann, er hann árrætti
 hann fararhilla.

„Kam þú nú, sveinn,“ kallaði Ingvi-Þrafn og
 sveiflaði skotsþjóti sínum. „Miklum tíma höfum vér
 eytt í ortaskak, látum nú höf hlýnna til farar
 í Slavalönd.“ Ennþá einnsinni leit hann rann-
 síkunnarum á hestinn og himn vopnalaus ríð-
 man. Líkasti hannum vel er sveininn sat fast
 í stóti og kinkasti kolli til hans. Kallaði hann
 hlátt hvern sít og hlýftu þeir nú niður að stöj-
 argötunum. Vinfréður hófst í eftir þeim á harte-
 fert og hóf hendur til himins.

Meðirharts stíð lengi í Kofannum frammi
 fyrir leðursekkinum, gerði Krossmark fyrir sér
 kneyst sig og bar hann út í horn. Hann breiddi
 halm á hann gamgafilega og settist síð fyrir fram-
 an hann og var hugsi. Kvisti hann höfudstíð við
 og ríð: „Hver skal reisa Kirkjuna? Hann og eg. Og
 hver skal höggva skírnarsteininn út úr Gjörge-
 num? Aftur eg. Aftur þannar skýggur á milli þess og

hendur að slá, og boðna mun þak þetta undir
 þunga bjálkanna. En hverjir munu inn ganga í
 gætt hvítstunganna? Engis aðrir en evlurnar úr
 loftinu og myðnar af akrirum; þar til er tryggt
 heitingsar einn gætan vestrar fara að oss og gera
 krossmark á skalla vora **I** með sverðum sínum.
 Frá þessum degi er ég gestur í minni eigin hinni; en skrif
 að stendur: eigi er heimili yðar á þessari jörð og alt
 hold er heyr. Þá brakast í hlitum og kom rjótt and-
 lit á gluggann: „Gud hjálpi mér, þar er frú Gostindur
 Far frá mér, kona“ Kallast hann í ákafa, en breyttist þessi
 „Alla ernd þér breyttur“ Kallast konan inn af rísi
 hverjir söfrar hafa glápsit þess yðar?“

„Far burt, Gostindur!“ Kallast Mezinhardtur réttu-
 leyr. „Ef biskup sís þig hér, þú er íti um þig. Þú
 ert undir Krossins valdi og hann á yfir þér að ræða.“

„Svo mikils met ég biskup yðar“, málta Gostindur
 og fleggti halmstrái til Klerksins, „og svo mikils
 yðar, því að þér ernd bleyta. En þetta lannin fyrir
 dygga þjánnu og allan grísta, sem ég hef yðar ger
 á nótt og degi, að þér látið okkum manni vísa
 mér á dyr?“

„Til einokis er að sakast um orðin hlut“, svarast
 Mezinhardtur metan af gólfinu, „ég segi skilist við
 þig hestun í frá. Þú þér hverskjöl hjá frænka þinni
 og haf þú ambáttina, en eigi mátt þú fara illa með
 vesalingum. Taktu með þér og gríminu inn þínunum

má hann fara með áttu, en þegi þú og far brott,
þú ad ég er í djúpu hugleitingu og er mér rann
at þvæti þínum. Þöcyst hefi ég á þessari nótt
og iðrar mig þess, er þú steigst nokkon sinni
fati á þöskuld mínum.

„Bleyta!“ Kallast Gastindur í brast, „oft
mun þú iðra þess, er þú vísar þjónustukonu þínni
brott og skal ég hlæja, er ég hugsa til hins heimst
manns, er situr við Kaldan arin og drekkur
linduvætur og súrnast á bráum flatbannum.“
Hú hvarf andlit hennar af skjánum, er litlu sítar
heyrðist grásim rífta áviátlega. „Far fer þú með
Kjörgrip heimilis míns,“ ~~andvar~~ melli Mejinhardur
og andvarpsað, er lét höfudit hvíga í undirgefni,
þar til er rautkúfurinn settist þar á og säng
ljóst sín glatlega á berum skallanum. Mejinhard-
ur rétti gátilega út hændina, fuzlium flang þang-
at niður og munurinn Kyoti á rautan kollinn
á hannum.

III

Í Sorbafarar.

Þeir er Sorbaförina fám höfðu aflauhvöld, stóta hestarnir í girtingu, en þeir Trývi-Þrafn og Gostrestur lágu undir þrjú einu. Ylviþrafn hristi Karl bjó til Kuddverdur við eld einu mikinn. Færð hann þeim leturflösku, er var líkust belg. „Þjórnin hefi í kalt í lindarvatni, bragðist hann ykkur vel.“ Gostrestur vildi eigi drekka, en Trývi-Þrafn málta góðlátlega. „Gostur samferðamatur hefir þú reynst, drup þú eigi hendu við matvæðum varum, þótt vér séum í þinnar trinar. Því að í þykist sjá að menn eru sundurlyndir um marga hluti, en mat og drykk hesta þeir allir.“

„Reiðt þú mér eigi, félagi, ávannur er sterkum drykkjum og kjöti fátíðarra dýra, en gera vil í þér til þyngis að hafa mötumeyti við þig.“ Lagðu þann frá sér brand-hleif sinn og átt rúskud af kjötinu og drakk af björnum.

„Seg mér, ef þér líkar svo,“ málta Trývi-Þrafn, „hvort þú ert einn þeirra, er telja þáð rangt, að fastna komu.“

„Svo er sem þú segir,“ svarast Gostrestur og rotnaði við.

„Það veit þú minn, að undarlega síst hafist þér,“ málta Trývi-Þrafn. „Þvar ambáttir á íg og vefja þar mig örmum sínum, þú er mig lýstir. En bátar mundi í gefa þar og hverja aðra komu jarðarinnar, til þess að ná ástun þeirrar jarðfróinnar, er vör þyggjinn að segja.“

Vill hver maður feginn lífins njóta. Enn ver aðrir sem fygla þeir, er synja feginsemi og gera sér breitur, er þú ert sem hin grá ugla, er situr í holun friðs og verður að þola atkast annarra fygla."

"Eigi er mitt líf heldur gleðilant," svarar God-freður brossandi, "feginn em ég að fara með þér, þótt þú virðir mig lítils. Því að gjafi er mér að stjórna að góðu verki."

"Hver hazur er þú í þér, ef oss andrast að leysa fanganna?"

"Ég geri að bók drottins, almiðungs herri himins."

"Ef svo er sem þú segir að herri þinn sé almiðigur og skipti fyrir um lauson hertekna manna, þá undrar mig, er hann kys eigi heldur hitl, að varna hernámis."

"Frjálsa hefir guds gert mennina svo að þeir megi skapa sér sjálfir örlög sín. Vel mátt þú sjá yfir þessum, er þú hefir dregnar á band; með sama hatti lítur hin mikli drottinn albra framkvæmda yfir hugrenningu mannfólksins og metur eftir því dagnað manna og kvætur á um það, hvort hann tekur þú í sölu berkjunnar sinnar í öðrum himni eður hann steypir þessum mistur í helheim til drekans illa. Tyrir þú versta menn jafnan að hyggja á að gera eftir bótum drottins síns."

"Víst er ein fjörugasta bót," mælti Tyrir, dráfu, "og

lífið þeir sem þrælar fæstir á fötum. Lítt tel
mánni sama, að tigna himingudín, en er þú
skal á hattu nokkra, að gata fyrst og fremst þá
hvert kommu sé það til hags^{sjálfrum} og heidsurs.

„Er þér engi metnastur ger, er komur landa þinna
þakka þér laun sín úr mylum sorba og þakka
þér, er þú leygstis saklaus börn undan höggum, undan
hungri og hatulegri áþjón þjá sáungrí þjúd?“

„Ingi-Þrafn hugast málid. „Þetta eru ^{börn} náðna
vorra himingjinn fjallanna og nú vera að ég hafi
búið mörg þeirra á höndum míer, en öllum eru
þau þér. EKKI á lítur svo, að eigi sé ^{börn} þau rekin
höggum saman á markað í öllum löndum.“

„Alti í gull og silfur“, málte Götfrætur, „mundi ég
leysa þau öll; væri ég mikil hetja mundi ég bjarga
þeim öllum.“

„Sé ég að þér haldist saman sem náðnar eta vinn,
Kristnis menn.“

„Fóstur minn hefir málte svo fyrir, að vér kámmi
heim aftur hristum komum og bönnum, ef vér málte
svarast Götfrætur.“

„Inngastir versta þá atvör“, málte Ingi-Þrafn.

„Til þess erum vit sendir út í heim, að gera kunn bod
himinkonungins, þess er svo er miskunnasamur, að hann vill
búa öllum himingjinn og sálarheil i marmheimi
og á himnum. Þú er allis gera að hans bati, þú mun
engri annan selja dem kúlf atvör þú, heldur munu þeir

4
farna eftir þess, sem skrifast skendur: Í gæst m
er matarinn gerður og skal ganga uppveittur
dýranna, er þola áþjáir með beiztu höfð.

Ingvi-Hrafn þagði um stund. „Sagt er að dvergarnir
eigi ómálisdýngjur af rautu gulli. Þú mundir það eigi
til hrökkva að leyra alla úr fötrum, og þú vill þú
statast í slíkt stórræst, þótt þú sér engi ^{þess} ~~stærta~~-
matur og veikbygður.“

„Kermtur em ég, þótt þú sjáir það eigi,“ svarast
Gastfrestur, „andtrjúgur frammi fyrir drottni mínum,
en þú sterkari em þú byggur. Þyrirgef þú mér, herra,
er ég hrósa sjálfum mér í áheyrni þinni.“

Ingvi-Hrafn hófst á hann um stund, komst hann við, er
hann sá, á hinn grannvaxna svein og blíta ásjón hans
er ljámrast af áhuganum, og hann mælti hljástlega:

„Mikinn hulin vísdom hafir þú lært; sagt þad of Þessi,
bjarnsternjari. Uggir mig að þér megið honum beita
átrun til gæst eður tjórs.“

„Þad er bestad drottins míns, að vera öllum gæstur
og engum til tjórs,“ svarast Gastfrestur hlátistlega.

„Vel mún slíkt bestad sama ^{ennum} hvíta gæst,“ mælti Yffi-
hrafn. Hafist hann alt til þessa starfðad að björnum og
ráðgjörum sem best hann mælti, en lagðist nú við eldinn
í gæsta skapi. „En erfitt verður að ríða um skóga í man-
heimi eftir slíkri kermingu. Tría mælt þú þess, okkumi matur,
að veig hafum og í þessu landi himinrögn, er hafa sama hug
sem þú hrósa þessum gæst fyrir. Sér þú stinn einn þess, í hlut

inni? þar búa góðir dvergjar, smíðavagnir og vingjarnlegir. Engum hafa þeir mein numid. En er menn fara um skóginum og láta þeim eftir hluta af vagnastí sínum, þá gengur þeim vel ferðin. Og mörgum manni hafa þeir til sín bent og gefist þeim þvert lauf og brætur. En um nóttina vart það at gulli í ferðarnal þeirra. Sé þá dvergur, er þú þjávar, þá mun hann vera einn þinna góða. Því að illir dvergjar eru af til."

"Þendin er rasta þín heldur en ekki, Ylfikrafi", svarast munkurinn. "Gud Kristinna manna gefur eigi lauf og brætur og eigi veitir hann verndargrips, er vandrætti harringja í æðrum manna."

"Til eru þú slíkt verndargrips hér í heimi," mælti Ingui-Hrafn. "Þekki ég mann, er fersinn örlagadísir gáfu ^{slíkan} ættargrip; veit ég, hvar hann er folgin og veit ég að hannum hafa fylgt heillir í margu ættli."

"Lez þú eigi brúnað á þann löfagrip," mælti Godfredur til varnatar. "Svik eru í hverri gjöf frá slíkum ávættum. Gerir hinn mannið drambsamum og ofsafengjum þar til sú dagur kemur, er vonir hans versta að engu og drottum kneypis afmetnað hans."

Ingui-Hrafn brásti. "Dylga skal hvor það er ^{í djúpi hugar síns} einkur hann hug. Skulum við vera góðir förunautar og eigi eftir grunnlast, hvar hvor geymit dýrgrips sína. — Nú falla döggar í dali en vér eigum illan veg fyrir höndum á margum. Tak þú ábreiðu þessa og breið yfir þig, svo að eigi stívni himin þinnir í máltygumum þínum í fjöllumum. Ver

þu mig eftir miðrætti, Ylfibrafur."

Næsta dag að álistum degi sá þu fortæmum skógláust land fram undan sér. Þóu vitir myfældis og bolnum hlátið í virkisgarð við skógarbrúna, en skúfarnir stóðu upp úr grængresinn og umhverfis^{þá} umgirdi og villist og var þar allt þekkt lágun þrumum. Fortæmum ríðu hver í á eftir áttum gegnum hlíð, sem á var gjörtingum. Sá þu þá fyrir sér margar menn ríðandi; kvættu þessir fyrst í ^{þá}ritum svo að lagðu upp miklum kvættum, en þeir næst fóru þeir niður af hliði einum lágun og stefndu til þeirra ogjandi með vopni á lofti. Men þessir voru gráum kvættum og voru fortætti kvættum þótt annar væri; höfðu þeir kyllu og hornbaga að vopnum. Smáir voru þeir vestir en kvílegir í fæti, brúðleir, höfðu varastess mikil dökkeir og sléttleir. Öftu þeir og létu alldóttu. Ylfibrafur reid fram og mælti í þeirra tungu: "Úr þýringalands erum vér og komum í fortættum, Ingvi-þrafur þinn fótur og g, mætti þann; en þinn þótti er Göttrætur, sendimætti þerra Vinfrættu.

Ríðastatinn hópurinn og tóldust við með miklum látnum, þar til er einn þeirra reid til Ingvi-þrafur, hlátt á arnarfærir í helu sinni; var þar Slavník, naturgalmur að völdum. Var hann svo nefndur fyrir þá sök, að hann var forsöguvari í veislum þræks. Hann kvæddi Ingvi-þrafur virtulega á lóða tungu. Ingvi-þrafur tók vel kvættu þann. Þá tók hann lóða lóða lóða og varð ein vinsamlegur og mælti hann og mjúktum rómum sem kona, en hlúttum þyddi svo: Sér væri mikil gleði að komu þeirra, en gestinn ytti að bíta förmeytis að landum sínu. Þeir námu þeir stötu og lóða lóða lóða eftir gjörtingu að baki

þeim.

„Þeir eru sem börn“, mælti Ingi-Hrafn, „og er gjörðing þeirra leikfang eitt. Mundu hestur ^{andvæld} ~~leikfang~~ mega yfir hlampa.“ En Sorbinn ^{límm} hafði þá skilið mál hans og svarað á þjóða tungu, þótt honum væri skert um: „Maður er þann dag, er hrafninn úr þýringalandi mætti eigi fljúga yfir, er járngjörðing Sorba spjóta luttist um hann utan.“

„Rett mæli þú“, svarað Ingi-Hrafn og hló við, „föll er í gartinn og reif mig á þyrnibroddunum“. Heilsuðust þeir nú með handabandi. Þið ferdum svo eina klukkustund, en þá var sem skyflokki ylti niður brekkuna. Þó þar flokkur manna og ríða ^{hestum} litlum ~~og~~ álum, og bar hátt knein í ~~ösklunum~~ ^{farar}. Umkringdu þeir gestina, en staturgalinn gaf ^{farar} merki og ríðu menn í þéllum flokki yfir fjöðvið og ferdum i mörfum höfum. Framundan lá breiður dalur og stótu þar á dreif fornir víðir, þar sem sorbrestir hermum og hestur þeirra leitustu forselu á sumrum. Í dalnum var hringlaginn vörðgættur úr bofi og þar í minni kringlats þorp. Voru þar strákafar og gengur þóttin nálega niður á völlum. Var þorpit á að eigi sem herburðir. Í miðju þorpinu var höll og annar gættur þar um utan, er gættur var utan um konungshöll Hróreks og bjarthins hans. Merki hans blátt þar í hávri stang, er gestina bar að gætti. Ingi-Hrafn var heitur í kinnum, er hann mælti við Góðfred: „Þess strengi er heit, ef ég ma eigi þeirri koma histan öskendri, sem ver leitum nú eftir, að engar náðir skal ég á mig taka, fyrir en ég sé lagandi vitarney á ör minni og ein ör situr föst í þessu misahreiddi.“

„Ver þú eigi þitt á þessum skund, felagi. Þú þú heldur dró“

ad vera oss líknsaman."

Nú var þorshlittum upps lokið og þeygdu reitnuminnu síu eftir herbitagötunni og yfir borgir vit hóladurmar. Þar var vit þorshjörninga hífur hálfraktra kvemma og barna, fól ásigndum með flókið hár. Ingvi-Þrafn sló hestur sinn spegum og hleyfði vit inn hífnum og ablasti til vatnans, en sábar rísta reitilegis í veg fyrir hann og tók til vaxna sinna.

Ylfithrafn mælti hljóstlega til varnadar: „Mun þú, herra, að sá verður að greita hátt gjald, er tekur vörma átur him er keyft.“ Var sítan ríkt hart upps hólinn. Enn var tekinn slagbráður inn hlíki og komu þeir þó mest á hláð mikit. Þar voru hestar þeirra látur standa en gestum var fylgt til hallar og leiddir fram fyrir þræk.

Hann sat á stóli í hópí brimastarmanna sinna. Var stólkakid hátt en armur á báðum hlitum. Vit sama bord sem Konungurinn satu fyrirlitast herflökka hans í lágun stólu. Hóftu sinnir þeirra er í andliti og voru allillíðlegir. Konungur var hermatur mikill, ritvaxinn og hálsstuttur, breiðskur og skakkygur, skeggist þunt og grysjótt. Stóttumum hiku honum, en þrækur og hans meim sátu kyrrir, og bærði hann hlífðit lítit eitl.

Ingvi-Þrafn varð reitur og mælti: „Spyggi innhver fressum, hvort það sé þjótareitur hjá honum að heilsa svo gestum.“

Konungur berði til sín manni gráskeggjurtur og síð skeggjurtum, er sat á við bordið. Sá gekk til gestanna og

höf að tala á þýska tungu: „Kerlekur Konungur, herra minn, heilsar mættugum gestum sínum. Sagt er honum að einn ytar sé langt að kominn ír því landi, er himn mikli Konungur Þakka ræður yfir, sá er í gullstóli situr. Nefni sig sá, er þatan er sendur, ef nokkur er.“ MunKuninn svarast: „Hér em eg, Gostfretur sendimatur Vínfretur biskups.“

Litist þótti slövenum til koma, er þeir sá svoinum í skoanblansi flík. Kerlekur hlýfti brinum og mælti við Kallaram, en sá mælti aftur: „Herra minnum þykis sem höfðingjar Þakka geri litla virðing til sín, er þeir senda til hans sendimann svo ungum og svo ólíkulega brinum.“

„Kristinn mætur em eg og heitbundinn þínum mikla himningu. Er mér það synd að bera annan klat á líkama minnum en hirtufl þenna. En þótt eg sé ungur em eg hringt kominn fyrir þá sök að herra minn freystir mér.“

Enn mælti Konungur af þjóti við einn manna sinna og hvarf sá ír salnum. Kallarinn mælti enn: „Herra minn spyr þig, hvort þú sért einn þeirra spekinga, er kunna þá list, að skynja hugsanis manna af Kálfskinnu, og hvort þú sért í þeirra tölu, er kunna þá erlenda tungu, er latneska nefnist.“

„Svo er sem þú segir“, svarast Gostfretur.

En er Kallarinn þýddi þetta svar, þá rann Konungi reistin en undrum mikil lýsti sér í yfirbragði hans.

Sendimatur kom afur með bæglað og srijad skimbland-
rit. „Erfitt verður herra minnum Hræcki að frúa
því, að svo ungur sveinn sem þú megi svo miklu
orka. Vill hann að þú sýnir list þína og birtir
fyrir mönnum þær hugsanir, er sá ma á þessari
húst sjá, er til þekktis.“ Götfrætur rakti bókfellist.
„Seg þú oss fyrst, hvers vegna ver megnun eigi
skilja það, sem ritast er þar á“

„Þetta er latneska“, svarasti Götfrætur, „og skilur
sá einn, er hana má lesa.“

Hræckur barð i barðit og kinkast á kafl Kollitil
samþykktis. „Rett hefir þú frá sagt“, endurtók Kallar-
inn orð hans, „ger þú vir svo vel að birta fyrir
oss latneskuna.“

Götfrætur leit yfir blástit; var það rifin skrá
einhvers gamals Frakkakonungs, er slóvar hófðu
at líkindum tekið á einhverri rannsókn sinni. Munk-
urinn hóf að lesa: „In nomine domini, sacra et in-
dividua trinitatis, amen“. Hann breiðt sig, er hann
las hin heilögu orð, en Hræckur sló afur i barðit
og mælti hátíðlega til manna sinna, en gamli mað-
urinn þjódði: „Vel líkar herra minnum, er þú stafestir
það er hann vissi áður. Þetta er bréf það, er hin
mikli Frakkakonungur ritast herra minnum, sína
Konungur Konungi, að sér líki illu ranglati landamæra
grífa sinna og munu skemma stígu fyrir því, og að
herra þinn bjóti annað til vinnu að herra minum.“

Veri vissum að þetta var þar ritist og fyrir því fognum
 ver orðum þínum. Þú raupast þinn slagi ræningi
 til þess að villa félögum sínum sjónis. Áður Gæð-
 frestur nátt sér af undrun sinni skóð Hrærekur
 uppi, gekk til hans og strauk um vanga hans
 og sagði skumbilevinnu að sækja stól og setja hjá
 sínum til setis fyrir munkum. „Þú heilsar herri
 mínum, sendir þinni herri þíns og birtar þú að
 birta harkapinu frá þínum mikla drottnara
 Fákka“

„Fátt er það, sem yfirbatarí mínum, Vínfrestur biskup
 fól mér að segja, en þótt fátt sé, mun það atlað
 eyrum Hræks eins,“ svarast munkurinn af gætri.

„Viturlæga malir þú, herri Gæðfrestur; ekki eru
 leyndarmál höfðingja hent hvers manns eyra; ger
 svo vel að birta þar til er tími fast.“

Þá er gamli maturinn bænd munkurinn stól,
 gekk Ingi-Hrafn að borðinu, tók autan stól og
 setti á gólfist ríðalegt Hræcki svo að drundi við
 og settist sítan. Þögnulir létu sorbar þetta við
 gangast, en nú snéri Hrærekur sér að honum
 og pyddi kallari svo skarilát orð hans. „Undrar mig
 það, Ingi-Hrafn, er þú sest við borð mitt óbottum
 og vinlaus hjá minni þjá. Ert þú fyrir þá eök setis
 þurfi, að þú svist sár þau, er þú ferkst af vopnum
 hermanna mína?“

„Grónar eru skermin þau, og eru eigi málaleg verur,“

svarast. Ingvi-Krafn. „Eigi hrósa menn þeim hús-
vátanda, er látur ~~ígjálfr~~ gesti sækja sjálfum sér
stól.“

„Lengi hefir þú verið þjót minni fjandsamlegur
og veit engi, hveit erindi þú átt í höll vora, því að
ekki hefir þú meðfersta fénað neinn, heyrir ég, er Sögar
hröfa gert þjót þinni að skyldugjaldi.“

„Frangurðlaust freistar þú að sáa mig með öð-
rum. Fríður hefir verið svarinn milli þýðinga og
þinna manna, og kem ég því fríðamlega einn og kaup-
matur til þess að sennja um lauson hertekinna
manna, þeirra er þú tókst í sötuðu hertöf þinni.“

„Sendir þig sá matur, en Vínfróður nefnist, og
hefir þú í mendum þínum beygt höfuð þitt fyrir
fingraleik þeirra, er Krossmark gera?“

„Eigi hefi ég látið af þriðja minna, heldur kem
ég sem förmantur þess manns, er himn okkum biskups
sendir til þín.“

Komur benti félögum sínum. Öllum var ant
um að overslunir kænist sem fyrst í lag, helst með
þeim hatti, að Trakkar leysti út hertekid fólk, því að
situr þurftu þeir þá að öðlast hefndir og heift þatna. „Hr-
mönnum mínum er enginn asi, að selja veist sína, því
að við höfum full hús fjár og korns úr þorpum Trakka,
og meginum úr vel feta fanganna þar til er kaupmenn komu
erum að.“ Snéri hann sér nið til Götfréðar og málts.
„Áttar biskups að öllu sér á þessum málts, að kaup-

þessa kvenna og barna hjörð?"

"Fostri minn bitur þig um þann greiða, að þú leyfis mér að hitta hina herteknu menn og heilsa þeim, sem eru minnar bróðir."

"Hafist þú lausnargjald mesthertis? Því að láta þér fyrir farangri yðrum."

"Þjótta munum vér þér lausnargjald að landa mæra þitt," svarast Trzvi-Krafn. "En sjá vill sá áður vöruma, er kaupir. Sýn oss þú him hertekna flokk."

Konungur hugast málist og ríðst um við bekkjinnarða sína. Hann snéri sér til Gotfredar: "Sýna vil ég herra þínum, að mér þyki mikils verð^{ur} þú^{skapur} þans. Skal yður þjálast að sjá fangana. Trist þangat, gestir, og minn Kallari minn fylgja yður." Sendimenn hertu Konungi og fóru úr salnum, heyrðu þeir eftir sér hávæða og hlátur hirtmanna.

Þegar ið kom vart gráskýgur virgjarnlegur, svo sem hann varð leystur undan fangi. Tók hann ofan lothúfuna, breytt sig djúft og mælti: "Þar sem hrafnar fara til veita, þar þér og krákan sínu hlut. Ef yður átrast að leysa fangana treyði ég þér, að^{þér} veitist gamla mannum gjöf nokkra, því að erfitt er starf mitt að tala þeim þingum og götan greiða má ég yður veita." Gotfredur leit opurmarangum tilforunautar síns. "Sá er sítur hjá þeim," mælti hann. Hann tók silfurspöng af breyju sinni, him sína skautgrip, er hann bar. "Tak þú við þessu, öldungur, til marks um götan vilja minn. En þú er Þessi bjartkenjari kemur til yður, þú mun ég senda þér rautt klát^{er} og vesturbandum." Karlinn ríði honum

höndina og málki: „Vill Ingvi-Krafn handeala mér það? Og er Ingvi-Krafn lagt tvo fingur á suðubjall sitt og málki: „Sú er að svo skal vera“ þá hló gamli maðurinn af ánægju: „Heit ytar er talið vörur ígildi við landama, þeir gengu yfir hlatt, en er þús kann að hlístum, þá kallast gamli maðurinn á nokkra þennann, er hlusan þegar til og fylgdu gestunum eftir. En Karlinn stjórnað þeim að vera spólkorn á eftir, til þess að sjna með þess velvilja sinn.

* Af háttinni gengur þeir niður á borgist. Þar stóð langt hins við fjörvina og líkist hláð. Var það þinghúsi þeirra. Karlinn opnaði lazar dyr sem á vörn, og Ingvi-Krafn hljópa á undan inn í dinnur. „Valborg“, hrópaði hann. Úr einu horninu heyrð svar raddis vesallegur er svorandi: „Kér.“ Alslutar kom hreyfing í i heginu, er breytt var á gólfist. Tvær ljúsharðir sveinur vöfðu sig um fatur Ingvi-Krafn og grétu hástöfum. „Hvar er syðis ykkar?“ spurni Ingvi-Krafn. „Hinn hefur verið ferd í brott á hölinu til Hvarreks.“ Maðurinn grísti tönnu og steypti hnefana, fleygt hann síðan niður hjá sveinunum og fáturast þá, en eldheit þar fellu á höfud hinna grátandi barora. En í minnum salnum heyrðu þeir hálislegu orð: „Kannst til min, þú sem þunna erust hlattis, segir dróttinn. Dyr slátt opnar og lagt innu þar ljúsgesta á ásjónu hins unga manns, er ljúmat af metanunkum og gútnist sem þar veri engils ásjónd.

Þyngstust min að þannum þannum þar og þórn, sem lifu

„Ég legg mig undir rétt herra míns“, svarati hinn grátkeppjafi
 Sævi. „Túfaldur skal ég laun þín“, mælti Ingvi-Hrafn þurrt.
 „Hjuggu þú oss munu stela konummi frá þér úr kofanum.“
 Hann brást við og fór með þá eftir hólbröndinni. Þá fór all-
 margir strákafar undir gættinum. „Tú tigi kvemma á Hóarskiði
 og býr þú okkur koma hjá einni þeirra. Hann verur ák-
 geri þinni innan skamms nýjan kofa, ef hann verur
 eigi leitur á þinni.“ Ingvi-Hrafn bratt upp dyrunum,
 hann hikaði við að ganga inn. „Far þú fyrir“, mælti hann
 við munkinn. En innan úr kofanum var kallað og
 Kvenvödd: „Ingvi-Hrafn“. Ung kona gekk fram hjá klerka
 og tók í hönd Ingvi-Hrafns þar sem hann stóð áviltra.
 „Grunast mig að ég mundi sjá þig aftur, þú að þú varst
 varst þú okkur gáfrán.“ En er hún sa, hversu hann stórt og
 sorgbilinn hann var, þá sagði hún: „Heimtur maður ert þú,
 mundi ég annars kala við þig?“ Þá vildi hann fastna hana
 og sér, en hún velti sig af honum. „Eigi verum við nú í bön-
 um þú hefsti stórt hjá föður mínum. En átrúvísir si er þú
 frammi fyrir mér, en ég vanti. Hvar eru þínir vopnir laus-
 minir, er heimta aftur konur sínar og börn vina sinna?
 Tala ég eigi um mig, þú að ég óttast mig, að minir dagar sé-
 staldir, en bræður mína á ég við og hinni grátandi höp-
 ur í hálminum liggur, þar til er prelasalarnir reka þá í okkur-
 land.“

„Hingast em ég konummi með þessum manni, til þess
 serja um lausnargjald“, svarast Ingvi-Hrafn og benti
 munkinn.

Hin leit undrandi í hinni ókundu unglingasjónum
 og er Gostfrður lyfti hátt upp höndum til þess að gera hið
 heilaga ták, þá beygð hann sig hátt þar til er hin kraup í gólfum
 og mælti fram triarjötning kristinna manna. „Blessa þú mig,
 heilagi maður og bið þú fyrir mér. Já, bið þú fyrir mér!“, mælti
 hann með beiskri sarg, „svo að ég fái fyrirgefning, er ég geri
 það, sem drótni mislíkar. Besta hefði ég fyrir og undirbúið
 mig svo sem móðir mín kendi mér.“

Gostfrður blessaði hana og mælti hljósteiga: „^{er}Ég leinn allra
 dómara og öll hefnd er mín“. Hin stíðt upp þessandi og sneri
 sér aftur að Ingvi-Þrafn: „Gjaldan þer þú frá mér, varð
 þú þar, og er þú nú tekinn að rifast við gamla mannum
 í þi fyrir. Þar þú vel Ingvi-Þrafn, vonum við best að þú
 eta og leysi mig. Þryggur vinur hefir þú verið. Húga þú til mín
 og vit að dulist þú og þú þess að mér var gjúfara að sjá þig
 koma en fara. Vilt þú gera mér einn vinargreitu erum?
 Erfitt verður að kljúfa eldivist, hvíflaus, en allt þafa komst hér
 frá mér tekist. Sagt er vinur skuli eigi gefast eggjumum á.
 En gef þú mér nú þó, ef þú vilt vel gera.“

Ingvi-Þrafn þreif rífting frá belti sér, en hin fól í kletti
 sínum, og kykti hann sitan á ermið svo sem menn kvæða á stólfum
 bönn. Hann hljóp í þangað sem munkurinn bið hans og rak
 sig á konu Þræks, er hann sá hana eigi, og eigi heyrð ^{hann}illyrði
 þann, er hin hrípað eftir honum. Allt mammal var
 honum nú sem fuglatist.

Gostfrður kom við arm hans á leitinu til hallarinnar
 „þú ert ekki með sjálfum þér og heyrir eigi ord mín, en þó verður

nið ad búa okkur undir kaupin. Huga þú nú um, hverning
ver skulum frambjósta lausnargjeldit.

„Ógúfar eru mér allar áttar lausnir en þar, ad ég eigi
einvígi við ræningjann.“

„Þó geymi ég þér einn bikarinn til fríðamlegrar lausnar.“

„Betur munu þrifa í þinni hendi söfrar hins Kristna
gætt en í minni“, svaraði Ingvi-Hrafn dinnur í bragð, „því ad
mér sýnist hann opna þér hugskot manna, svo ad þeir virtu
þig meira en hermann.“

Þeir gengu í höllina og Hrærekur kallaði í þolinmæti i móti
þeim: „Leit þetta ykkur ad selja hina herteknu. Illur er hankur
í hanskabúri, og er nið ad taka til kaupanna, ef þið komið með
sammi til kaupskapas og eigi til ríðsna.“

„Vel veist þú ad ég er sendimaður“, svaraði Gotfredur, „því ad
sjálfur hefir þú látið Mezinhard birta biskups ad senda mig. Og
Vinfredur biskups mælti, þá er ég far á stað.“ Eigi samir mér ad
þrætka um vort við Hrærek Konung. En Konungsgjaf vil ég gjóta
hannum fyrir menn þá, er hann tók hernámi í síðustu ferð sinni
og velvild minna gegn velvild hans ef hann ætisk þess.
Gjaf fyrir gjaf í vinsamlegum viðskiftum. En Ingvi-Hrafn
hinn frakni skal bera fram gjöfinna.“ Gotfredur tók stökka
inn undan klæðum sínum og leysti til.

Ingvi-Hrafn hafði um síðir lagt hlutur ad selinu, nú
gekk hann til munkans og mælti skjótt: „Lát þú hann
eigi ris hendi þér; sá verður ad halda fast, er vill selja fúgl,
svo ad hann fljúgi eigi á brott.“ Tók hann bikarinn og
hélt hannum fyrir framan sarbann. „Hýgg þú ad hvers Konungs

bikarinn & um á loft, en sörbar litu eigi á hann: „Hó-
 akur mælti, geysilegra gjafa Kröppist þér, biskups yf-
 til hranda. En höfðingjar minir láta gjöf komna fyrir
 gjöf og metast eigi til. Þá herstekna munu skulud þér
 fyrir hafu, sem eigi hafu komist til skifta og auk þess
 brevtra kvizu ír góðu haglendi. Tvent skal undan
 skilist, Valborg og sú blíki, Gulltoppur. Marin er heit-
 ungjaf manna minna til min, en besturinn skendur
 stórhúsi Slavnits, þess er mér gengur næstur að man-
 ningum og herfrægt. Þér hafit valit þá gjöf, er þér færi,
 er veljum þá, er ver sendum.“

Vínfrætur biskups jarðast Vilhjálmi með eigin hendi
 „er víð grófina að sjá um börn hans“, svarast Götfrætur.
 „þú þú herra, að óvingjarnlega gerist þú til hans, ef
 þú heldir eftir hinu Kristnu komu.“

„Kannur vegna sök is víð bikarinn af hinum öku
 minni og lét mér lýnda að fylgja sendimanni hans, og
 öðrum fremur leita is kannur i hendur þér,“ mælti Ingi.
 Hrafn reitur.

„Þess vegna þrängir þú þér i hús Kvemma minna“, svarast
 Sæbinn. „Kyr þú sitastu orð min; sveinana sendi is biskups,
 Kannur held is. Ef þú vill eigi þau kaus, þú haf þig
 á brott hitan með bikarinn; hefir þú dvalit helsti lengi
 i herbútið vorum. Gæt þú til að komist með ham heim
 heilu og höldum. Gristalaus komst þú og gristalaus fer þú.“

„Flyggur þú á lamsát i skóginum; þó sörbar eigi að
 beijast i víguelli,“ mælti Ingi-Hrafn. „Hér stand is.“

þín sláðvitr matar, og byttu til að berjast um konuna við hvern sem er af þínum mönnum og þótt hvers væri. Set þú gegn Ingvi-Hrafini og Hrafini hans tvo af þínum bræðurstu hermannum þínum á sterkustu sorbæstunum, og rættu gæðin sigri.

En er hann skarast þú til hólms, hlupu sorbar upp af bekkjum sínum og glimdi höllin af óþrum þeirra, en konungur bentu þeim að seljast aftur og svarað: „Margit lafa þú þitt, en eigi má ég lafa viturleik þinn í ortum. Heimskur væri ég, ef ég sendi menn mína til hólms til þess að vinna þínum hlut, er ég hefði áttur umint í bardaga. Væri það og lítill heitur hefjum mínum að ganga í hólum fyrir hákandi ambátt. Annan leik byt ég þér, þann er fram má fara frítt. Heyri ég að þú kunnir vel að drekka af horni sem hefjum samir, hefði ég og eigi ortit auturnum í drykkju. Skulum vit nú þreyta það. Þú leggur Hrafn þinn undir en ég konuna foaknektu og far sá hvortvegja, er vinnur. Þetta sýnir mér gott sátt.“

Nenn gerðu gótan róm að máli Konungs, en Ingvi-Hrafini vart illa við: „Eigi má matar fremur heitlaus vera en sverðlaus, og illa munu forsetar mínir fagna mér ef ég lét hestakyn mitt í sorbrest hesthús. Þetta þykir mér nýgent; en þú legg ég undir tvo græðula af Kyri Hrafn, fimur og fjögura vta, ættbetri en nokkur þinna jálka er. En bardagahesti mínum held ég, þinn er mér reyndist bestur vinur þar sem engi manns-hönd var mér til hjálpar.“

„Óþekktu gripi byttu þú þar og er langt að sækja þá í hesthús þitt. En bæt ein þau hér Hrafn þinn og hin hestekna kona. Er

það rétt Kappdrykkja."

Ingvi-Hrafn átti í hugarstroki miklu. "Ráð þú ólagadísir etlar minnar. Komist með bikarana og hefjist Kappdrykkjan."

Sorbar gætu gættu þeim að þessu, og lét sem djöflaorð í eyrum Gafrestar. "Ósemilegt er að þreyta drykkju um mannslíf, malti hann og gekk í milli."

Hræður neitað milligöngu hans með hverstri beudingu, en Ingvi-Hrafn svaraði smíttugt. "Litla hamingju hefi ég haft af silfri biskups þíns, far þú frá mér svo að ég megi bista min góð fullþyrgis."

Hinn grásteppjati kom með nýjstardall mikinn og tvo bikara, voru þeir rendir úr mörkuvísi og hvort áttum lákur. Hann sýndi keppiranturum fullan dallinn og tóma bikarana. Líku þeir á og athugðu ílátin gamlagaflega. Síðan fyllti hann annan bikarinn á barna og holti svo minnum úr höndum og í himni til þess að sjána að þeir væri jafnstórir, og setti síðan tvo jafnstóra stóla að bordinu, baklansa. Tóku þeir úr bikarana, en sá hvort í sína beinarátt og höfðu hlífð lega yfir heillagjafi sitt. Þá tóku þeir af sér svertin; fékk Slavin einum sínum manna bjúgverð sitt; en Ingvi-Hrafn malti: "Einn er ég í okkurnum landi; spyr þú, gandi matar, hvort nokkur hermatur sorbrestur vilji vera mér trúur svertvörður, þar til Kappdrykkjunni lýkur."

Gafrestur gekk til, en Ingvi-Hrafn beitti honum að fara og munurinn hvarf frá og rotnaði nýg. Þá stóð upp ungur sorbi sigulegur ásyndur; Ingvi-Hrafn leit á hann og malti: "Best munum við hafa á blátugum vígveili;

Míros." Helt hann því, að vera honum hrír sverðvörður, og settist fyrir aftan Ingvi-Hrafn, nokkud til hlitar, og hilt á sverðinu. Kappdrykkjumennirnir settust á stólana, voru þeir þinnir höglátuðir og fóru að engu ástlega, því hatta var þeim þinn að þessum leik, er skifti skapi. Gráskeggur kallast hátt. „Þessa skuldi hér allir aðrir en þeir, er á deilustólum sitja, svo að mál manna gleppi Kappdrykkjumönnum eigi hug. En munna verða þeir, er drykkjama þreyta, að gróa skal gleymsta yfir þau sár fyrir masta morgun, er þeir veita hvor öðrum í Kapporáðinu. Síðan tók Kallari setbrík lága og settist á milli þeirra og endurtók fimlega á tungu hvors um sig það er him melli. Svo mjúkt og fjútlegt var mál þýðandans, að það lét sem sönglag innan um hartýrt Kappseinautama.

Hrærekur tók fyrir bikar sinn, lyfti honum og melli: „Til svikalausrar Kappdrykkju ber eg mjöt, ^{Hrækur} ~~Ráð~~ somur Kadums, komungur Lotta“, en svarað var: „Á þig drekkur Ingvi-Hrafn Ingibjartsson, fjáls þýringur“. Drókku þeir í botn og settu ílátin á bordið. Karlim fylti og breiðt sig djúft fyrir hvorum um sig. Enn melli ^{Hrækur} ~~Ráð~~.

„Svartur er fúfl sa, sem þú dregur nafn af eftir því sem ég heyr, en hvítur er örn sa er svifur yfir fjöldinn hermanna minna. Ráðyr sa íg liggja ^á ~~við~~ lindarbakka í skógi og sát þar á him klósterki örn að veislu, en umhverfis var garyandi hrafnahópur og leidd eftir leifunum.“

Ingvi-Hrafn svarað: „Aðfólgnis foreldrar velja heljinn nafn og felkur þeim illa, ef nafnið er smánað. Eigi veit ég, hvað nafn þitt þýðir, en þó ræð ég þér að reykja þess eigi hjá minni fjöð, því að hljómlíkt er það nafni þjófgefnis dýrs að málsekkja þaki, er

við nefnum rottu."

"Túndist hafist þér oft högg Sorba, þótt þér skiljist eigi mál þeirra."

"Fimm hörbrögjur og fimm bjúgverð trefi í á skálavegg minnum og er tekið á vígvelli. Hlyggur þú að hermum þínum hafi búið mér gíngina af góðvild sinni án höggva?"

"Margur lætist í tunglsljósi yfir vígvöll að varjabaki og leitast rannfengs og ber bleiknefjatar og braddur heim til sín eigna fallinna kappar," svarar ~~Ratig~~ ^{Þrotti} Þrotti.

"Ef þér er það leitt að telja þá, sem fallit hafa fyrir vopnum minnum, þú skalt þú telja sín þeirra, er lifa. Fleiri en einn og fleiri en tveir hermanna þinna hrossa sér af öðrum þeim, sem þeir eiga mér að þakka."

"Hætta hafa þér til að losa sverð þitt, því að stjöttgrom skemmur og hlaja þér að öðrum," mælti ~~Ratig~~ ^{Þrotti} til hús.

"Lítt mytur höggvís þú þá, er þófráir eru á flóthaserli; far þú einn þung högg, sem sjálfur er stórhöggur," svarar Ingríð.

"Vel er þetta mælt," svarar ~~Ratig~~ ^{Þrotti}, "því að sjálfur geymit þér mætti hjartastát slíkan þung, er Sorba sverð veittu þér. Hann berst og drukkur þér af og hvolfði í látnum."

Karlinn fylti um og mætti ~~Ratig~~ ^{Þrotti} til máls með meiri hárverðni: "Til einstakis er að erta þig með hörðum ortum, enn þú er myjatardallurinn fullur og um er tími til vinsamlegrs viðtals. Skulu við nú segja, hvað okkur er kærast. Fyrst er þar til að þaka, að vel gætast mér að höfðingssetri minnu á hölnum, þar sem bair hermanna minna um umhverfis mig og framundan mér svo langt sem augað eygir, beitaland þess, er í vami ^{mér} með sverð minnu."

"Oft missa menn fyrir suert, það sem þeir munu með suerti, vitar nær frazt hreyðimannsins, en nautahjörð-rásar eru landamerkjagartur ná," svarast Ingvi-Þrafn.

"Frazt vinnum sa, er vinnum land," mælti Þrotti Rátig.

"Frazt vinnum og sa, er ver land sitt fyrir ágangi ráns manna," svarast Ingvi-Þrafn. "Ólíkt er hlutskifti okkar. Eg sit á arfleift fetta minna, en þú sakist eftir ~~at~~ ^í ~~stólu~~ landi."

"Meira met ég þinn olma græðing, er fer um jörðina, en fjöturkú," mælti Þrotti Rátig.

"Óttbálkur minn sat á erfðahlut sínum alla þá stund sem vitit menn minna," mælti Ingvi-Þrafn, "en þú kemst austan at úr ókunnur löndum og veit enginn, hvastu."

"Vita það minir menn," svarast Söbinn sembilega. "Þó lasta er eigi skómanesku þína, því að rafrakundur matar ert þú mettal vinnu og óvinnu. Skalt þú min segja frá afrekerum þínum, ef þér þykir svo vera mega." Vildi ^{þann} þessu vekja þínum málakraftslöngum.

En Ingvi sa vit þeir og svarast: "Vél vitit þeir þau eigi situr en eg, því að eg er ungur matar og hefi jafnan verið heima. Og þafi er hlutit frazt mettal landa minna, þá hefi eg unnið hana í bardögum við yður, því að eg stóð fast við hlut vinnu minna en í móti yður og var yður dranglyndur fjandmatar."

Enn holti gaurli matarinn á.

Þrotti Rátig mælti til stakunnar: "Mikist segja þerminn minir um þína fyrstu veitfær þína til skájar, þá er þú fórst til ~~við~~ ^{við} hringfangs sem refur. Þá heyrir þú til bjarnadýra nokkura og skreist upp í vistargrind."

Börn á vesalmennisk." 3"

Ingi-Krafn svarast dimmur í bragði: „En ég heyrði sagta sögu um þundlung, hinn fragu helgi, er menn kallaðu Almusstánnir. Hann gerði sér hola í sandhol einum og gerði brjóstvarnit ír hálmi, sem hann stal ír hlätunni. Úr höll sinni hófst hann yfir m öld-vörgerhangana og miklast sjálfan sig: „Allt er minn eign svo langt sem auga eygja. Þekki ég engan í heimi, er si jafningi minn. Þó er einn fátí í þamngju minni, eg senda batbera til konungs og krefjast að ég verði gerður að hertoga yfir m öldvörgerum og misum akursins. Þú þar þar að bándi og það hann borgina ríður óvilgjandi, en þundlungur hinn frakni bjargastírm í rothkreitur og var úrvinda af harni.“

Þorleinn þreif til sverfí síns og fálmaði á kraft, er hann fann eigi vopnið. Ingi-Krafn hló að þessari árangurslænu leit

Enn fylti sá gamli hvað eftir annað. Augu ^(Krotta) þess voru kamin á end og hönd hans var ískötur, ^{þetta} hann sók til bikarsins. Hann sá hálma og hugað af slægt sinni ráð til að rugla andstæðing sinn. „Káir sitjum vit hér að ortasemum, en gjöfengari ^{munu} mjoðurinn ef vit samum fyrir augum okkar konur þú, er vera skal að sigurlaunum. Þérir þingast frakkesku konuna, svo að hún megi vera okkur augnmyndi. Þvír menn hans hlupu á fatur og skundustu til dýraum.

Ingi-Krafn barst í bortið. „Óljlega raskar þú kappaleika minn, því að óhug vekur þú mér að sjá dóttur minar minn

minn sem ambátt metál fjandmanna".

"Leysa vilt þú hana, mikli drykkjinnatur. Hafir þú þóttið, þú er nú ráð að sjóna hana. Væðist eigi þúndur hennar böndum, svo að gesturinn megi sjá hana greinilega laust."

Ingvi-Krafn hófst ríður fyrir sig dimmur í bragð og varð þungt yfir höfð. Minnið var gengið út og farta meynra inn í hinni þögulu höll. Valborg nam stöðu við dýrnar og lét brýnnar sjá, er hún leit á Ingvi-Krafn og þá báta drykkjargæsa og hinni jöfnum bikara. „Gakktu þú, frakkneska mér," mælti ^{kylli} ~~stafur~~, „því að nú þig er kept, skulu gúðir skera úr á þess barist sí með vopnum. Í mörsvíð veltum við hlutskifti þínu, hvort þú skalt þeim fara með Ingvi-Krafn eður ez geri þér skemmur og bíti okkur þar best saman sem g vona að verði."

Hann reiddist og kallast til þyringsins: „Þessi bjargfá hafi ég kosið mér, því að háttung væri mér að drykkjar hornið yrt mér til lausnar. Hogg þú eigi á það, Ingvi-Krafn að vinna mig þér til Krávar með mist; skalt þú vinna þér Lorbameyjar með þessu heitna offerli en eigi mig." Hinn snéri baki við honum, gekk í hornið þar sem Gotfrestur sat, Kramp við hlit hans og tók höndum fyrir andlit sitt. Dimmur roð fartað yfir vanga Ingvi-Krafn, er hann sýndi honum fyrirbætur og snarir frá honum. Sá hann ógjóft hátslegu hláður Lóba. Hann stíð upp og mælti, er reitin náð höfðum á honum: „Líkt vona í leiknum og bóluastur verði sá bikar, er ég

drekk hitan af." Hann slöngdi bikarinn á gólfid og með
 trénu féll hann sjálfur þrungið til jarðar. Sorbar aftur
 afsalega af gleði. En sá gekk til hans, er sveithins gætti, og
 mælti: „Berist hann undir mitt þak, svo að ég megi
 sjóna trúnar minn við hana og varðveita hann
 hjá vopni sínu."

En ^{Þrotti} ~~Rat~~ stóð á fatur í sigurvinnu og gekk til
 forskustu næyjarinnar. „Min eign er þú, þvíannit
 hefi ég nú þinn sléttu vanga, og verða skalt þú fram-
 vegis min eign. En eigi skal min fresta brúðkaupinn.
 Þarist hana til skemmunnar og kallist á söngvarann,
 svo að hann megi leika brúðarslaginn."

Reið fyrir framman hann reis jingfrúin upp, var hann fól
 á yfirlit og leit stálhvössum augum á konunginn og mælti
 „Enginn mundi mega bjarga þér undan vopni mínu, þú
 hinn illa ófreskja, er silt vegid hefir fátur minn fyrir skemdu
 og vilt nú smána dóttur hans. Er það hamingja þín, að
 heilagur maður stendur hjá mér. Þú lofar sléttan vanga
 mínum, lít þú nú á, hvern þú getst að hannum." Áð svo
 mæltu bra' hinn knífurinn undan klastum sínum
 sem elding, óstóð að hannum svo að hann brökk frá, og
 veitti sér sítan svatusár á vanganum, svo að blótið rann
 niður um hana, og fætti þegar aftur knífurinn í loft og
 stefndi hannum á sjálfa sig. Þá hljóp Götfrður fram
 og vatt af henni knífurinn. Þrotti bálvart við og þreif
 nýjarkrísina og vildi fleygja til næyjarinnar, en rék
 að við féll til jarðar, er nýjörur og reist undir hannum
 ofjarlar. Sorbar fleyktust um höfðingja sínu, en Götfrður

og færst hinn sætta mey til Kofa síns með tilstilli grá-
skeggisins. Þar reyndi hann að stöta blákrásina og batt
um sárit með hjálps hinna sorbrenna Komu.

Næsta morgun sáta sat Ingvítrafn í húsi Mírosar
studdi hönd undir kinn og var harla órótt í skapi. Hann
haft lagt sverð sitt yfir kné sér, er gistiðinnur hans fékk
hannum það aftur. Míros stóð frammi fyrir hann og sagði
hannum af drykkjuloðum og sári meyjarnnar. „Mundu þú
hafa sritist sundur æviþráð sinn, ef þú ert ókunnir sendi
matar hefti eigi undir af hinni rýtinginni. En óþörf
var sú fyrirhöfn, því að þú hefur heft þinni sárit að deyja
fyrir rýtingnum er fyrir Kyllu Þrotta.“

Ingvítrafn brókk við og þreif til sverðs síns. „Hvað
mundir þú gera, ef fangin Kona ógnast þér með rýtingu
melli Míros. Ingvítrafn lét í húsi samþykki sitt um
höfudhneigingu.“ Heft þú sjálf rátt sér barna og um
sér til framtíðar og var þótti þallinn fyrir sverð minn
þú varst íg áttur fjáls og melli hlöja, samtast hann fýr
munn sér. „En nú þröngva mér töfrar þeir, er þú ert illi.
Kristur menn hafa orgeið á veg minn með söngrum
sinnum og með silfrinu. Þú ert því hefur sá gúð varmast mér
hjálpar, er rætur drykkjuleill. Jötvar létu og á þann með töfrum
sinnum og vart hann [hefja framtíðarlausu Kapeleika. Tekið hefi
ég nú lífsleita og fýsir mig lítill heimkomu.“

„Tak þér bálfestu hjá oss,“ melli sorbinn vorkunnlátur, „og sem
þú að vorum situm. Þú mun þótti Komungur gera þér ba, og ef
þú ginnist um Komuna með sundratu varigan, mun þann, ef

Sil vill, gefa þér hana til þess að mala horn þitt."

Ingvíðrasu hló: "Transta mundi þér mega gleyma því, að
ég hefði felið landa ytar og sjálfkrafa mundi sverð mitt renna
ur slitnum, ef það hengi þjá sorba kyllu. Engi fristar má
haldast milli min og ytar. Annad ráta mér og ólagadísir.
Hlygur þú að hann muni ráta meynnis bana?"

"Hversu má hann annad gera?"

"Seg honum þá að ég skori honum hölm á þeist milli
ytar landa og vorra á himnum sjötta degi hietan frá."

"Flyt þú sjálfur slíkan bókka, ef þig langar að kvæða
þús dagsins. Þú ert og á valdi hans, og vel veit hann ef hann
látur þig lausan, að þar ríður fullkominn handmatur frá garði.
Sjá þú fyrst og fremst þinn eigin lífi borgir."

"Vel malir þú; mun ég í fríð hietan fara ert og á
eigi. Skulu mín og guds ráta, hver minn hlatur verður.
Hann hefur þinn lag á kappdrygðun, en reynt skal
hvort hann er jafnverjull á teningkast, og mun þú
sjást, hver hamingjudrúgr er. Far þú mín, húsastandi,
ber honum bót frá mér, þau er hann mín þigga ert hafna
að eigin vild. Skulum við einn reyna með okkur í fríð;
eftir því sem þeir ^{falla} þegar þum alt eta ekkert, þeir er við köstun
með eigin hendi. Hann leggur undir konuna og hest minn, er
hann vann í gar, en ég -"

"En þú?"

"Sjálfr mig, hvort ég skuli forjals hietan fara, ert vera
hér eftir og handtekið, þar til er semur um lausnargjald
að landamara síð. Sorbinn höfust frá. Hann berast bjást